

گزارش‌های استانی ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان ۱۳۷۹ (موج اول)

ارزش‌ها و نگرش‌های مردم قم

موج اول پیمایش ملی ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان در سال ۱۳۷۹ در سراسر ایران اجرا شد. پیشتر گزارش ملی این پیمایش در وب‌سایت مرکز رصد فرهنگی کشور منتشر شده بود و حال گزارش‌های استانی این پیمایش نیز به تدریج منتشر خواهد شد. اولین گزارش استانی مربوط به استان قم است و چون موج اول فقط در مراکز استان‌ها اجرا شد؛ این گزارش مختص شهر قم است.

پیمایش ملی ارزش‌ها و نگرش‌ها محصول دغدغه‌های دست اندرکاران برنامه‌ریزی و سیاستگذاری در حوزه فرهنگ و نگرش‌های اجتماعی است که در تصمیم مجلس شورای اسلامی (دوره پنجم) و تصویب سه طرح ملی به منظور سرشماری واحدهای فرهنگی کشور، سنجش مصرف کالاهای فرهنگی خانوار و مطالعه تغییرات بینشی و رفتاری در حوزه فرهنگ و اجتماع تبلور یافت.

تلاش برای تهیه طرح اولیه پیمایش ملی ارزش‌ها و نگرش‌ها از شهریور ۱۳۷۸ آغاز شد. در این مرحله منابع موجود فارسی و غیر فارسی در زمینه پیمایش‌های اجتماعی و بررسی نگرش‌ها مورد بررسی قرار گرفت و با مرور منابع چاپی و بررسی سایت‌های اینترنتی متعدد، فهرستی از طرح‌های تحقیقی موجود در جهان، متغیرهای مورد بررسی و شیوه‌های اجرای پیمایش‌های اجتماعی استخراج شد و در اختیار اعضای شورای مشورتی اولیه طرح قرار داده شد. با توجه به مصوبه مجلس پنجم و تاکید کارفرمای طرح، نگرش‌های اجتماعی و سیاسی و نیز باورهای دینی مورد تاکید خاص قرار گرفت و کلیه پرسشنامه‌ها، مقیاس‌ها و گزارش‌های در دسترس مورد مطالعه قرار گرفت.

پس از تصویب آئین نامه‌های اجرایی، سازمان و تعیین اعضای شورای علمی طرح در آذر ماه ۱۳۷۸، جلسات شورای علمی آغاز به کار کرد و براساس تصمیمات این شورا ابتدا چارچوب مفهومی ارزش‌ها و نگرش‌ها تهیه و تدوین گردید و سپس بر مبنای آن کار تهیه پرسشنامه و مقیاس‌های سنجش، از اردیبهشت ۱۳۷۹ آغاز شد. پرسشنامه مقدماتی پیمایش ملی در اواخر مهر ماه ۱۳۷۹ آماده و پیش‌آزمون آن در آبان ماه ۱۳۷۹ در ۲۸ مرکز استان به اجرا درآمد.

پس از انجام پیش‌آزمون و جمع‌بندی نتایج آن و با رعایت ملاحظات کارفرما تغییراتی در پرسشنامه اعمال گردید و پرسشنامه نهایی در نیمه دوم بهمن ماه ۱۳۷۹ جهت اجرای جمع‌آوری داده‌ها، آماده گردید.

کار جمع‌آوری داده‌ها از هفته آخر بهمن ماه به طور همزمان در ۲۸ مرکز استان آغاز شد و تا هفته سوم اسفند ماه به پایان رسید. داده‌های جمع‌آوری شده پس از انجام کنترل‌های لازم به رایانه داده شد تا فایل‌های استانی و فایل ترکیبی ملی تشکیل شود. پردازش داده‌ها در اواسط فروردین ۱۳۸۰ پایان گرفت.

مدیر علمی این طرح در سطح ملی عبدالعلی رضایی و مجری استانی موج اول در شهر قم سیدجلال خادمی بود.

فهرست مطالب این گزارش به شرح زیر است:

بخش اول: مبانی پژوهش

فصل اول / چارچوب مفهومی

فصل دوم / چارچوب روش شناختی

فصل سوم / یافته‌ها

بخش دوم: ارزش‌های اجتماعی

فصل اول / ارزش‌های اخلاقی

فصل دوم / مشکلات اجتماعی

فصل سوم / اهمیت کار، خانواده، مذهب، سیاست

فصل چهارم / ارزش‌های شغلی

فصل پنجم / عام‌گرایی

بخش سوم: احساس عدالت

فصل اول / احساس عدالت جامعه‌ای

فصل دوم / احساس عدالت قومی

فصل سوم / احساس عدالت جنسیتی

فصل چهارم / پذیرش نابرابری اجتماعی

فصل پنجم / پنداشت از عدالت اجتماعی

فصل ششم / تصور از ساخت طبقاتی جامعه

بخش چهارم: احساس آزادی و امنیت

فصل اول / احساس آزادی

فصل دوم / احساس امنیت

بخش پنجم: احساس آسایش و احترام

فصل اول / احساس بهبودی و آسایش

فصل دوم / هویت فردی

فصل سوم / ارزیابی مثبت از خود

فصل چهارم / احساس بصیرت اجتماعی

بخش ششم: دینداری

بخش هفتم : باورهای سیاسی

فصل اول / علاقه و احساس تاثیر سیاسی

بخش هشتم: ترجیحات سیاسی

فصل اول / ترجیحات مسئله‌ای

فصل دوم / ترجیحات ایدئولوژیک

بخش نهم: احساس دوستی و همبستگی اجتماعی

فصل اول / احساس اعتماد بین‌شخصی

فصل دوم / احساس دوستی

فصل سوم / احساس هویت (غرور) ملی

فصل چهارم / احساس اعتماد تعمیم یافته

بخش دهم: هنجارهای اجتماعی

فصل اول / هنجار صداقت

فصل دوم / هنجار وفاداری

متن کامل مربوط به یافته‌های این پیمایش در شهر قم برای نخستین بار توسط وبسایت مرکز رصد فرهنگی کشور منتشر می‌شود.